

Genni Gunn

De eer van
de familie Santoro

Vertaald door
Susan Ridder

Artemis & co

Proloog

Fregene, Italië, 15 juli 2002

Ze zitten vanaf Rome anderhalf uur in de smorende hitte in de file, met stilstaande auto's en boze bestuurders. Totdat ze via de afslag Fregene uiteindelijk de snelweg verlaten, over de Viale della Pineta door het oeroude naaldbos rijden, bij de kust links afslaan en de Lungomare di Levante volgen tot ze voor een smeedijzeren hek staan, dat is afgesloten met een ketting en een hangslot. Door de spijlen van het hek is een bouwvallige villa te zien, omgeven door pijnbomen en wilde hibiscus, waarvan de magenta bloemblaadjes zinderen in de julihitte. Het hele terrein is door de politie afgezet met geel lint.

Ooit was deze villa de trots van zijn eigenaars – gelegen op een uitgestrekt landgoed met uitzicht op de Tyrreenese Zee, omgeven door palmbomen, oleanders en gemaaide gazons waarop kinderen speelden en katten zich koesterden in de zon. Naarmate de tijd verstreek, groeiden de kinderen op en verhuisden ze naar de steden. Toen de eigenaars overleden, werd de villa aan buitenlanders verkocht, die alleen 's zomers kwamen. In de wintermaanden klommen er jongetjes over het hek, die in het hoge, onverzorgde gras speelden. Soms stookten ze vuurtjes op het strand en probeerden ze de groene luiken open te wrikken. De villa werd door de ene na de andere eigenaar verkocht en verlaten, en geen van hen heeft er gewoond.

'Dit moet het zijn,' zegt de cameraman terwijl hij naar een nummer wijst op een pilaar waarvan het pleisterwerk is afgebrok-

keld, waardoor de oude bakstenen en specie zichtbaar zijn. Hij zet de airconditioning lager. De presentatrice van het programma zit naast hem en waait zichzelf met een aantekenboekje wat koelte toe. Op de zijkant van het busje staat het bekende logo: een hoofdletter C en een vraagteken met daartussenin de woorden: *Chi l'ha visto?*; Wie heeft hem of haar gezien?

Een politieman maakt het hek open, controleert hun identiteitsbewijzen en laat hen door. Terwijl de filmploeg het busje uitlaadt, loopt de presentatrice rond om te kijken waar ze geschikte opnamen kunnen maken.

De villa torent boven haar uit en werpt een donkere schaduw over de tent aan de oostzijde van het gebouw, die boven een opgraving is opgezet en dienstdoet als tijdelijk laboratorium waar forensische experts hun monsters bijeenbrengen. Ze rilt ondanks de hitte van de meedogenloze zon, gaat dan op zoek naar de man die de leiding heeft over de sloop, interviewt hem en schrijft zijn antwoorden in haar aantekenboekje.

De nieuwe eigenaars willen het laten slopen en iets nieuws laten bouwen.

We zouden eerst de bomen verwijderen en toen vonden we hem.

Wij dachten in de oorlog, maar de forensische experts hebben halverwege de jaren vijftig gezegd.

Dat weet niemand.

Wanneer de filmploeg klaar is, doet ze haar microfoonpje op en loopt ze om de opgraving heen.

‘Wat u vandaag krijgt te zien en te horen,’ zegt ze, ‘betreft een moord die lang geleden gepleegd is...’

Belisolano, Italië, 17 juli 2002

Piera Valente zit alleen in haar keuken en kijkt naar de kleine televisie op de hoek van het aanrecht. De juliwarmte veroorzaakt zweetdruppeltjes op haar voorhoofd en in haar nek. Ze strijkt over het dunne katoenen nachthemd om haar heupen en haalt dan een zakdoek uit haar mouw om haar gezicht mee af te vegen.

Op het scherm beschrijft een nerveuze, aantrekkelijke vrouw van midden veertig haar neergang van beroemdheid tot alcoholist, terwijl de presentator knikt en het publiek een teken geeft om te applaudiseren. De camera zoomt in tot haar gezicht het hele scherm vult. Er rollen dikke tranen over de wangen van de vrouw. Dan zoomt de camera weer uit en houdt de presentator haar een doos met tissues voor. Uiteindelijk staat de vrouw op, haar lichaam in een zwarte jumpsuit geperst, en zingt ze het liedje dat haar in 1984 beroemd heeft gemaakt. Achter haar zitten in een halve cirkel zeven andere zangers en zangeressen van middelbare leeftijd op hun beurt te wachten om het verhaal van hun neergang te vertellen en hun best te doen zoveel mogelijk stemmen van de kijkers te krijgen, waardoor een van hen weer beroemd zou kunnen worden.

Piera staat langzaam op en opent de glazen balkondeur. Rode geraniums en roze leeuwenbekken koesteren zich in de vroege avondgloed. Op straat, twee verdiepingen lager, wandelen gezinnen, zitten tienerstelletjes bijeen gekropen op bankjes en zitten oude mannetjes op houten stoelen waarvan alleen de achterpoten

op de grond staan in deuropeningen te roken. In het gebouw recht tegenover haar zit een jonge weduwe voor het raam, die Piera aanstaart, maar dwars door haar heen kijkt.

Piera sluit de deur. Ze draait de jaloezieën dicht en gaat weer zitten.

‘Ik heb een perfect leven nu,’ zegt de blondine, met haar vermoede ogen naar het publiek lachend.

Uit een van de keukenlades haalt Piera een groot, grotesk masker, dat haar vader uit een stuk hout heeft gesneden toen ze een kind was. Het is een replica van de Bocca della Verità, de mond der waarheid, die in het portiek van de basiliek Santa Maria in Cosmedin in Rome hangt. De gebarsten marmeren schijf lijkt op een menselijk gezicht waarvan de mond altijd openstaat. Volgens een legende en de overlevering werd de mond als leugendetector gebruikt en beten de mythische tanden in de vingers van leugnars. De schijf is in de oudheid vermoedelijk als putdeksel gebruikt en verbeeldt een Romeinse riviergod, wiens mond het regenwater doorslikte en overstromingen voorkwam. Of de schijf was het ornamentele gezicht van een muurfontein bij een grote villa op de Aventine-heuvel. Het is niet bekend hoe het masker de enige expert op het gebied van eerlijkheid is geworden, en ook niet wie er met een bijl in de hand achter heeft gestaan om het vonnis ten uitvoer te brengen en ledematen af te hakken.

‘Steek je hand maar eens in het masker en zeg het dan nog een keer,’ zegt Piera tegen de vrouw op televisie.

In haar jeugd hing dit grove houten Bocca-masker aan een dikke spijker naast de voordeur van de spoorhuisjes waarin ze woonden. Als haar vader dacht dat ze in de verleiding was gekomen om te jokken, gebruikte hij het voor de grap, zich er niet van bewust dat ze echt in de macht van het masker geloofde.

Toen haar ouders in de stad gingen wonen, gaf Papà haar het masker en hing ze het naast haar slaapkamerdeur – als een geest of geweten wiens grof uitgesneden gezicht over het denkbeeldige beeld van Papà schoof, waardoor het leek of zijn holle ogen haar aankeken en zijn lippen op het punt stonden haar botten te ver-

brijzelen. Wanneer mensen haar ernaar vroegen, zei ze dat het haar aan de vele opofferingen van Papà herinnerde. Maar eigenlijk hing het bij haar in huis als bewijs dat ze slimmer was dan het masker. Als ze erlangs liep, sloeg ze een kruis. Uiteindelijk haalde ze het van de muur nadat de huishoudster was overleden en ze besloten had het oude huis te laten renoveren.

Er klinken voetstappen op de trap. Piera legt het masker in de la en zet de televisie uit. Snel loopt ze naar de slaapkamer en ze gaat in bed liggen.

Wanneer ze Teresa's sleutel in het slot hoort, ademt Piera diep in en laat ze zich tegen de kussens zakken.

De slippers van Teresa klapperen in de gang. *Flip, flap. Klip, klap.* En dan staat ze in de deuropening, een kleine, pezige, broodmagerere vrouw met grote donkere ogen en geblondeerd honingblond haar met witte wortels. Piera's schoonzus. In haar armen heeft ze een plastic wasmand vol wasgoed.

't Werd tijd,' zegt Piera zonder op te kijken.

'Ik zie dat je op bent geweest.' Teresa kiept de wasmand om op de chaise longue naast het bed.

'Ik had wel dood kunnen zijn. Niet dat het je wat kan schelen.'

Teresa loopt schouderophalend de kamer uit en komt even later terug met een plantenspuit, de strijkplank en een strijkijzer, waarvan ze de stekker in het stopcontact steekt. 'Maak je niet zo druk,' zegt ze. 'Ik ben maar tien minuten te laat.' Ze pakt een kussensloop, strijkt het glad met haar hand, besproeit het en zet het strijkijzer erop. 'Denk je dat de hele wereld om jou draait?'

Piera knijpt haar ogen samen. Sinds haar broer Vito Teresa in de steek liet en deze in haar eentje voor hun baby moest zorgen, zijn Piera en Teresa – gever en nemer – aan elkaar geketend en in een ingewikkelde dans van beledigingen en insinuaties verwickeld. Vorig jaar, toen Piera was uitgegleden en ze haar enkel had gebroken, werden de rollen omgedraaid. Teresa's toon werd vriendelijker, haar handen masseerden zacht Piera's voeten, ze waste haar in bad en gaf haar heerlijke soepen en pastagerechten te eten. Piera genoot een paar weken van alle aandacht en verbaas-

de zich over Teresa's onverwachte assertiviteit. Ze hield het bed langer dan nodig was, toen haar enkel al lang was genezen. Maar langzaam keerde Teresa's rancune terug, fronste ze haar wenkbrauwen weer en zuchtte en steunde ze. Algauw stond ze weer nors en spottend tegen de deurpost te leunen. Maar ze bleef wel boodschappen doen voor Piera, die teruggetrokken – *solitaria* – is geworden en het appartement sindsdien maar één of twee keer heeft verlaten, maar zichzelf ervan overtuigd heeft dat ze precies weet wat er buiten gebeurt. Ze is er bijvoorbeeld zeker van dat als Teresa thuis is, in het appartement dat Piera heeft betaald, ze de hele dag voor de televisie zit. Of dat Teresa in bed zit en tijdschriften over de levens van filmsterren leest of naar soaps kijkt. Ze stelt zich voor dat Teresa frivole aankopen doet, waar zij, Piera, misschien voor betaalt. Met andere woorden, ze stelt zich voor dat alles wat Teresa buiten haar gezichtsveld doet, tijdverspilling is.

‘Niemand geeft om me,’ zegt ze. Haar gezicht vertrekt en boos veegt ze de tranen die in haar ogen springen weg. ‘Het kan niemand iets schelen dat ik zo geleden heb, dat ik nog steeds lijd,’ voegt ze eraan toe, ook al vindt ze haar woorden zelf ook hol en ridicul klinken.

Teresa lacht. ‘Wat melodramatisch toch weer.’

Piera glimlacht een beetje, maar ze kan zichzelf makkelijk als de heldin van een negentiende-eeuwse roman of een opera voorstellen. Ze is *Violetta – sola, trascurata* – of *Madama Butterfly*, hoewel ze eigenlijk altijd *Carmen* of *Aida* had willen zijn. Maar uiteindelijk maakt het allemaal niets uit, denkt ze. Ook de diva's sterven; aan de gevolgen van liefde of door een gebrek eraan.

‘Als je af en toe eens naar buiten zou gaan, zou je zien wat echt lijden is,’ zegt Teresa. Ze pakt de afstandsbediening, knipt de televisie aan en zet het geluid harder. Er rollen credits over het scherm en er klinken oude, bekende liedjes. Alle zangers staan bij elkaar, hun lippen in een glimlach geplooid. Vlak voor de reclame flikkeren er tweemaal telefoonnummers onder aan het scherm en in diezelfde tijd strijkt Teresa twee kussenslopen en twee lakens. Flip, flap. Klip, klap. Ze loopt naar de ladekast en legt ze er gevouwen in.

‘Waarom koop je geen schoenen?’ zegt Piera plotseling. ‘Heeft niemand je geleerd dat het onbehouwen is om op slippers de deur uit te gaan?’

‘Moet je naar de wc?’ Teresa duwt de lade met een klap dicht, waardoor een stofwolkje de lucht in vliegt. ‘Kom, ik zal je over-eind helpen.’ Ze begint Piera’s benen over de rand van het bed te trekken en buigt zich dan langzaam voorover om Piera’s slippers te pakken.

‘En je haar,’ zegt Piera. ‘Het zit vreselijk.’

Teresa blijft plotseling halfgebukt stilzitten en Piera denkt: nu ben ik te ver gegaan. Ze zucht diep en gaat overeind zitten.

Op de televisie verschijnt het bekende openingsbeeld van *Chi l’ha visto?* met de gezichten van mannen, vrouwen en kinderen die vermist waren en dankzij de wonderen van het televisieprogramma en zijn kijkers zijn gevonden.

‘Arme families,’ zegt Piera alvast over de meest recente vermisten. Ze laat zich weer tegen de kussens zakken alsof er niets gebeurd is.

Teresa gaat zonder commentaar verder met haar strijkwerk. Ze zijn allebei vaste kijkers van dit programma. Teresa vindt het eind het mooist, waarin de kijker verteld wordt over een grootvader die dwalend in een veld is aangetroffen, een kind dat in een pretpark is gevonden, een moord die is opgelost of een echtgenoot die is teruggekeerd. Afgeronde zaken, zaken die gesloten zijn.

De presentatrice begint het volgende onderdeel met een gedempte stem. ‘Wat u vandaag krijgt te zien en te horen,’ zegt ze, ‘betreft een moord die lang geleden gepleegd is...’ Ze zwijgt even. ‘Zo lang geleden,’ zegt ze, ‘dat we uw hulp nodig hebben om het slachtoffer te identificeren en het mogelijke motief te achterhalen.’ Weer zwijgt ze. ‘We zijn in Fregene, een kustplaats in de buurt van Rome.’ Achter haar zijn het ijzeren hek, de ketting en het hangslot te zien.

Er komt een politieman die het hek opent. De presentatrice loopt rond, gevolgd door het camerateam. ‘We hopen dat iemand deze locatie zal herkennen.’ De villa is verzakt, de verf bladdert af,

de luiken hangen vreemd scheef, de ramen zijn gebroken, de deuren staan open, de marmeren vloeren zijn gebarsten en er groeit onkruid in de barsten. Buiten het hek zijn kinderen komen staan die zwaaiend en met hun gezicht tegen de spijlen gedrukt naar de televisieploeg kijken.

‘En nu,’ zegt de presentatrice, ‘gaan we naar de plek van de opgraving.’ Twee forensische onderzoekers stappen opzij, terwijl de camera inzoomt op de bodem van de put. Op het lege graf ligt een politiefoto van een skelet dat uit wat resten kleding steekt.

Piera pakt een flesje van het nachtkastje en draait de dop eraf. Haar hand trilt.

‘Dat heb je niet nodig,’ zegt Teresa vriendelijk. Ze haalt het flesje voorzichtig uit Piera’s hand en zet het op het nachtkastje terug. ‘De meeste hiervan heb je niet nodig.’ Ze wijst naar de flesjes, doosjes met pillen, hoestbonbons, tabletten, zetpillen, lotions en injectiespuiten.

‘Hoe weet jij nou wat ik nodig heb?’ zegt Piera zwak.

Teresa raapt de ceintuur van Piera’s ochtendjas van de vloer en hangt hem als een dode slang aan het bed, terwijl haar ogen op de televisie gericht blijven. Ze heeft graag dat mensen gevonden worden, dat families blij kunnen zijn of kunnen rouwen. Het ergste is niet weten wat er gebeurd is.

‘...Kijk alstublieft goed en bel het nummer onder aan uw scherm als u een van deze voorwerpen herkent.’ De camera zoomt in op een andere politiefoto. Er staan drie objecten op, waaraan kaartjes hangen met een letter en een cijfer erop: een patroonhuls, een smalle gouden trouwring en een tinnen *mano fico*-amulet met op de achterkant V + T FOREVER gegraveerd.

Teresa zuigt lucht tussen haar tanden. Ze gaat dichterbij het scherm staan en staart naar de *mano fico*, een kleine hand waarvan de duim tussen de gebogen wijs- en middelvinger is gestoken: een seksueel gebaar. Dat kan toch niet? denkt ze. Hoe is dat daar terechtgekomen? Vito is toch in Argentinië? Piera heeft brieven van hem gekregen. Maar op het scherm staat V + T FOREVER. Ze frons haar wenkbrauwen en brengt haar hand met kloppend

hart naar haar gezicht. Ze draait zich naar het bed, maar Piera heeft haar ogen gesloten. Teresa leest wat er op het scherm verschijnt.

Dit programma wordt via de satelliet in heel Europa en de landen rond de Middellandse Zee uitgezonden.

Ons antwoordapparaat registreert ongeveer 40.000 reacties per jaar.

17 juli 2002

Slachtoffer van moord gevonden in Fregene: wie was hij?

Tijdens de sloop van een oude villa ontdekte het graafteam dat bezig was bomen te verwijderen op 12 juli rond 10.30 uur het skelet van een man. Forensische experts hebben vastgesteld dat de man is overleden in de jaren vijftig als gevolg van schotwonden in het hoofd. Hij is blank, 1,78 meter lang. Niemand heeft zich gemeld om het lichaam op te eisen en niemand die aan deze beschrijving voldoet is in deze omgeving als vermist opgegeven.

Voor zover kan worden vastgesteld, droeg de man een grijze trui, een zwarte broek en zwarte schoenen op het moment dat hij overleed.

Ook werden de volgende voorwerpen gevonden:

- een smalle gouden trouwring
- een patroonhuls
- een tinnen kettinkje waaraan een mano fico-amulet hangt, met op de achterkant gegraveerd V + T FOREVER

De komende dagen zullen de resultaten van de lijkschouwing bekend worden gemaakt.

Indien u informatie heeft over de identiteit van het slachtoffer of over de omstandigheden van zijn dood, belt u dan alstublieft het nummer dat nu onder aan het scherm verschijnt.

Vancouver, Canada, 25 juli 2002

Midden in een trouwplechtigheid: de gasten zijn verstomd of huilen zacht.

‘Zeg mij na...’ zegt de dominee, maar op datzelfde moment slaat met een grote klap een kolibrie tegen het raam dat uitkijkt op het meer. Het lijfje van de vogel ligt trillend op het grindpad, zijn veren regenboogkleurig als neovissen. Davids vriend Joe en zijn aanstaande vrouw blijven haperen midden in een woord, hun ogen op het trillende schepsel gevestigd. Niemand beweegt. Het is beter om te doen alsof. David denkt aan het woord ‘hummingbird’, een amerikanisme. Die vogels hum-men (zoemen) helemaal niet; het geluid komt van het snelle slaan van hun smalle vleugels, die voortdurend in beweging lijken te zijn. Deze vogel ligt in een onnatuurlijke houding op zijn zij. Davids borst zet uit. Een vergroot hart ter compensatie van een vergrote behoefte. Hij zucht, concentreert zich. Dit is de bruiloft van Joe; het is een blijde aangelegenheid en dat is dan dat.

Later, na de kus en de gelofte, glipt David naar buiten, maar de vogel is verdwenen. Ongetwijfeld opgeruimd door het ijverige hotelpersoneel. Hij zou liever hebben gehad dat de vogel bij zijn positieven was gekomen en was weggevlogen. In het raam ziet hij het landschap van een ansichtkaart: lucht, water en bomen. Wat is het makkelijk, denkt hij – terwijl hij naar zijn evenbeeld kijkt, een vreemde, een zesenvestig jaar oude man in smoking met donker golvend haar – om je in de weerspiegeling te vergissen. Een slanke

man met bleekgroene ogen en een cynische houding die vrouwen aantrekkelijk vinden. Een man die in zijn eentje naar bruiloften, diners, lezingen en films gaat; een man die niet bang is voor eenzaamheid.

‘Nog interessante mensen gezien?’ De bruid komt uit de zijdeur, haar trouwjurk als een witte wolk om haar heen.

David schrikt op en lacht. ‘k Heb niet eens gekeken.’ Annie probeert altijd een wederhelft voor hem te vinden, alsof hij een schoen is. Ze begrijpt niet dat David volkomen gelukkig is. Zo gelukkig als je kunt zijn met een serie e-romances en een vriendin die duizenden kilometers ver weg woont.

‘Ben je van plan de rest van je leven in je eentje door te brengen?’ vraagt Annie vol medelijden en medeleven.

‘Ik heb Bernette. We hebben het goed samen,’ zegt David, hoewel hij zelf ook vindt dat het vals klinkt. Bernette is zijn langeafstandsvriendin, een serieuze jonge vrouw die lesgeeft aan de faculteit Vrouwenstudies van een kleine particuliere universiteit ten zuidoosten van Chicago. Een paar maanden geleden googelde hij zomaar voor de grap op ‘langeafstandsrelaties’ en vond toen een site met adviezen, waarop hij las dat het belangrijkste aspect van een langeafstandsrelatie is dat je ‘een periode in het vooruitzicht moet hebben die begint wanneer het langeafstandsaspect van de relatie ten einde is gekomen, hoelang dat ook nog zal duren. Zonder dit vooruitzicht kan de relatie in iets verzanden dat altijd veraf is, al is de communicatie nog zo goed. Met zo’n vooruitzicht weten beide partners wanneer er een eind zal komen aan de afstand en doen ze beter hun best om hun emoties met elkaar te delen.’ Bernette en hij hebben het nooit over zo’n vooruitzicht gehad. Hun relatie is gebaseerd op een serie onvaste toekomstplannen: we gaan samen op vakantie, ik kom je opzoeken – allemaal lokkertjes.

Annie legt haar kleine hand op zijn onderarm. ‘Jullie zien elkaar nauwelijks. Wat heb je daaraan?’

‘Dat ik vrij ben.’ David lacht met zijn tanden op elkaar.

Annie verstijft en trekt haar hand terug. Ze denkt dat hij haar

huwelijk afkeurt, en misschien is dat ook wel zo. 'Vrijheid is zwaar overtrokken,' zegt ze. 'Je houdt jezelf voor de gek.'

'Dat denk jij,' zegt David.

Annie haalt haar schouders op en gaat weer naar binnen. David ziet haar achter de luchtspiegeling in het raam verdwijnen en denkt: romantiek is als een onbreekbare ruit. Hetzelfde geldt voor zijn e-romances, waarbij het computerscherm een bufferzone is voor echte emoties, en voor Bernette, wier afstand een dikke, ondoorzichtige glazen plaat vormt.

'Ben je van plan de rest van je leven in je eentje door te brengen?'

Het is geen plan zoals een vakantie van drie weken: huur een vliegtuigje naar Mount Everest, klim klappertandend naar het basiskamp, neem een paar foto's en duik dan een vijfsterrenhotel in. Dit is zijn leven en zo is het tot nu toe gegaan. In plaats van dat hij zijn energie in het kweken van een relatie heeft gestoken (als een exotische orchidee uit het oerwoud of een arctische rododendron die maar een paar uur per jaar bloeit), heeft hij zich op woorden geconcentreerd.

In de avonden, als hij volgens Annie verend op een dansvloer zou moeten staan en met geweldige vrouwen zou moeten paraderen, zit hij over eindeloze stapels essays Engels gebogen; essays die door negentienjarigen zijn geschreven wier arrogantie en onwettendheid fenomenaal zijn.

Het is geen plan, het is een gebrek daaraan.

Om tien uur is hij in zijn hotelkamer, vlak nadat de bruid en de bruidegom hun taart hebben aangesneden en in hun auto met blikjes eraan zijn weggereden. Hij verblijft in Harrison Hot Springs, 113 kilometer van Vancouver. Smoking uit, zwembroek aan en naar de warme buitenbaden. Hoewel het begin juli is, is het fris. Het smalle meer vormt een windtunnel tussen de bergen. Zodra de zon onder is, is het koud, behalve gedurende een paar weken in augustus.

Hij zwemt een paar keer op en neer, gaat dan op de rand van het zwembad zitten, die zo gevormd is dat hij op natuurlijke steen lijkt, en kijkt op. Tegenover hem staat de toren van het hotel: een

aaneenschakeling van glazen balkondeuren als een televisie met meerdere schermen, alsof één verhaal niet genoeg is. *Besparing*. Veel gordijnen zijn open; of omdat de bewoners van de kamer vergeten zijn dat ondanks de berg voor hen er beneden zwembaden zijn vanwaaruit mensen precies kunnen zien wat ze doen, of omdat ze niet om hun privacy geven, zoals exhibitionisten die camera's in hun huis zetten en hun saaie, eentonige levens op internet plaatsen.

Algauw komen er allerlei stelletjes bij, bruiloftsgasten die giechelen en elkaar achternazitten als kinderen die eindelijk hun volwassenheid achter zich hebben gelaten. Ze gillen, lachen, stoeien. Ze spetteren, zwemmen om het hardst en kussen elkaar onder water alsof zij pasgetrouwd zijn. Als een van de stellen een meter van hem vandaan op de rand van het zwembad innig gaat zitten zoenen, komt David uit het water en loopt hij naar zijn kamer.

Hij heeft een stapel essays Engels meegebracht om na te kijken. 'Get a life,' zouden Annie en Joe zeggen als ze ervan wisten. Hij gaat rechtop in bed zitten, opent het eerste en begint te lezen. 'Ware wijsheid komt alleen als je God hebt leren vrezen.' Hij kwakt het essay weer op de stapel en legt de stapel op het vloerkleed. Het laatste waar hij op dit moment behoefte aan heeft is valse logica. Hij knipt het licht uit, schuift de gordijnen opzij en doet de glazen deuren open. Er komen van sprekers ontdane flarden van gesprekken en vlagen gelach de kamer binnenwaaien. Hij gaat weer naar bed, vanwaar hij naar buiten kan kijken maar zelf niet gezien kan worden. Vóór hem de donkere, indrukwekkende berghelling.

Om 02.14 uur wordt hij gewekt door het ritmische dreunen van een hoofdeinde tegen de muur achter zijn hoofd. Hij opent zijn ogen, draait zich om en luistert. Een vriend stel, hun stemmen versterkt in de compacte stilte. 'Kom op,' zegt de man steeds, alsof hij probeert de vrouw over te halen ergens naartoe te gaan. Ze reageert met hypergekreun dat theateraal en geforceerd klinkt. David doet het licht aan en gaat overeind zitten. Dan pakt hij de telefoon van de houder en drukt het nummer van Bernette in.

‘Hallo?’ Haar stem is slaperig. Hoog, als die van een kind.

Ze leven in verschillende tijden, denkt hij. Zij is altijd uren vooruit; haar toekomst is zijn verleden. Scheidslijnen en codes. Wat was hij van plan te zeggen? Telefoonseks. Haar kwetsbare stem doet hem zwijgen.

‘Hallo?’ zegt ze nog eens. Deze keer klinkt ze wakkerder, gealarmeerd bijna.

Hij hangt langzaam en behoedzaam op, doet het licht uit en ligt in bed aan Bernette te denken. Twee fantastische jaren van niets. Ze kennen elkaar nauwelijks. Ze hebben elkaar het afgelopen jaar drie keer ontmoet in een stad halverwege hun woonplaatsen en hebben een weekend geneukt. Zwak. Zwak. Einde.

De universiteit bestaat uit een serie glazen en betonnen gebouwen rond een vierkant plein op een eersteklaslocatie in het centrum, waar het in het voorjaar, de zomer en het najaar te warm is en 's winters te koud. In het midden van ieder gebouw bevindt zich een ronde open ruimte, overkoepeld door glas, zes verdiepingen hoog. Een gesimuleerd tropische buitenruimte met strategisch geplaatste vijgenbomen, yucca's en palmbomen naast cederhouten banken, alsof ze daarmee willen zeggen: 'Jullie zijn in Californië, in een winkelcentrum, op een luchthaven. Luister naar het tikken van jullie hakken op de marmeren tegels. Jullie zijn bevoorrecht. Jullie zijn onze cliënten.'

David neemt de trap naar de vierde verdieping, waar de werkkamers van de docenten Engels zich bevinden. Om de paar maanden wordt alles wat ze doen en zijn omschreven door een nieuwe kreet. Deze maand zijn ze 'curriculumverschaffers' en wat ze doen heet geen 'lesgeven' maar 'faciliteren van de overdracht van materiaal'. Als havenarbeiders die hijskranen dirigeren. Daar Poëzie, links Canadese Literatuur, rechts essays, bijvoeglijk naamwoorden en misplaatste bepalingen recht door. Ze gebruiken schoolborden en overheadprojectors om het faciliteren te faciliteren.

Zelf beschouwen de docenten zich als opleiders. Ze hebben allemaal gemiddeld negen tot elf jaar aan een universiteit gestudeerd en zich gespecialiseerd in een onderwerp dat ze nu hun 'cliënten' proberen te onderwijzen – van die achttienjarigen die regelrecht van de middelbare school komen, met gel en opstaande plukken en haarverf, met piercings en vlechten, met plateauzolen en wijde broeken, suède jacks met franje en kniehoge laarzen, die beweren dat ze evenveel weten als hun docenten, die beweren dat het hun recht is om voldoende te krijgen, omdat ze betaald hebben en 'de klant altijd koning is'.

David's werkkamer, die hij met een andere docent deelt, is groot genoeg voor twee boekenkasten en twee bureaus. Aan de muur naast zijn bureau heeft David een onschuldige zeefdruk van de Beatles gehangen, gekocht op een studentenmarkt. Een plaat die niemand aanstootgevend zou kunnen vinden. Jaren geleden, toen hij pas hier werkte, had hij een kopie van *The Marchesa Casati* van Augustus John op die plek hangen, die hem boeide sinds hij het schilderij in de Art Gallery of Ontario had gezien. Een paar jaar later, na een van de talloze forums van de universiteit over 'Wat zijn ongewenste intimiteiten?', vroeg David zich af of een vrouwelijke student de *Marchesa* als een seksueel getinte uitnodiging zou kunnen zien. Hij nam de poster mee naar huis en liet zijn werkkamerdeur vanaf dat moment tijdens werkuren altijd openstaan.

'Moet je kijken,' zegt zijn kamergenote Julia, die hem het boekje *Teaching Excellence* geeft, met de ondertitel *Teaching With Hospitality*. De eerste zin is: 'Gelukkig is gastvrijheid iets wat in de praktijk vaker voorkomt dan het wordt gepredikt. Gastvrijheid, een fundamentele academische deugd, is van essentieel belang in het klaslokaal...'

David stelt zichzelf voor in smoking, elegant door het lokaal laverend met een dienblad vol bijwoorden, infinitiefboutsen, gemengde metaforensalades, voorgerechten van blanke verzen, sonnettenkransen, dubbele dactylusdesserts en terzinecappuccino's. Hij schudt zijn hoofd. 'Ik weet niet hoe jij erover denkt,' zegt

hij, 'maar ik ben niet van plan om gastheer te spelen of voor accommodatie of entertainment te zorgen. Ik heb die studenten niet te eten gevraagd. Het zijn mijn vrienden niet.'

Julia lacht. 'Waar staat in onze functiebeschrijving het woord "gastheer"?'

David rolt met zijn ogen.

'Laten we een memo aan de vakbond schrijven,' zegt Julia terwijl ze schrijfbewegingen maakt.

'Laten we een steungroep beginnen voor docenten die geen gastvrouw of gastheer willen worden,' zegt David.

'Laten ze ons maar een schop onder onze ongastvrije konten geven,' zegt ze.

David en Julia zijn zielsverwanten, allebei doodziek van newagemethodologie, -terminologie en -eufemismen, van studenten die opgeblazen door twaalf jaar gastvrijheid en positief leren naar de universiteit komen, studenten die niet kritisch kunnen denken. Af en toe gaan ze na het werk iets drinken samen. Julia heeft hem ook eens uitgenodigd voor een etentje, maar daar bedankte hij voor, bang dat het hun vriendschap zou veranderen.

'Ik ben echt aan het eind van mijn Latijn,' zegt David tegen haar. 'Ik weet niet hoelang ik deze onzin nog kan verdragen.'

Ze knikt. 'Ik weet wat je bedoelt.'

Ze lachen meelevend naar elkaar, dan wendt Julia haar blik af.

Hij draait zijn stoel naar het raam en staart naar het grijze landschap, waarin wolkenkrabbers oprijzen met vlakke, glazen oppervlakken, die de wervelende wolken weerspiegelen. Hij kan een klein stukje van de haven zien, hoewel zelfs het water vandaag troebel lijkt. *Cinereous*, asgrauw, denkt hij, terwijl hij as voor zich ziet. Hij houdt van woorden die uit het Latijn komen, omdat ze onlosmakelijk zijn verbonden met zijn jeugd, met het Italiaans dat hij leerde voor hij naar de kleuterschool ging. Het miezert, net als de afgelopen vier dagen, en hij stelt zich het monotone geluid van banden op het asfalt van de straat beneden voor.

Zijn mobiele telefoon gaat. Hij kijkt wie er belt. Het is zijn moeder, Clarissa.

‘Ze hebben mijn broer Vito gevonden,’ zegt ze. ‘Vermoord. In Italië. En we wisten al die jaren van niets.’ Ze huilt en is van streek. ‘Rustig aan, mam. Ik dacht dat oom Vito in Argentinië was.’
‘Nou, dus niet.’

Stukje bij beetje krijgt hij de details te horen. Zijn tante Piera, de enige die beweert regelmatig brieven van haar broer Vito te hebben ontvangen, heeft zichzelf in haar slaapkamer opgesloten en weigert met iemand te praten, inclusief haar schoonzus Teresa, die bij haar woont.

‘Ze zegt dat ze alleen met jou wil praten,’ zegt Clarissa enigszins gespannen.

Als zijn moeder het over haar zus Piera heeft, is het altijd met wat getuite lippen en een permanent afkeurende toon. Het is meer dan een vooroordeel, denkt David; het is iets uit het verleden. ‘Maar dat is belachelijk,’ zegt hij. ‘Waarom wil ze met mij praten? Ze heeft me jarenlang niet gezien. Wat weet ik van haar leven?’

‘Dat is het ’m nou juist, denk ik,’ zegt Clarissa. ‘Ze zegt dat we allemaal bevooroordeeld zijn. Ze adoreert jou en denkt dat je onpartijdig zult zijn.’ Ze zwijgt.

David twijfelt. Hoewel hij zijn tante jarenlang niet heeft gezien, weet hij dat haar adoratie het masker van de afstand negeert, zijn gebreken onzichtbaar. ‘Het semester is nog niet afgelopen,’ zegt hij ongemakkelijk. ‘Bovendien heb ik Bernette beloofd met haar op vakantie te gaan voor het nieuwe semester begint.’

‘Dit is een onvoorziene familieaangelegenheid,’ zegt Clarissa. ‘En Bernette doet het al zo lang zonder je dat een paar weken echt niet uitmaken, geloof me.’ Ze zwijgt. ‘We gaan allemaal naar huis voor de begrafenisplechtigheid. Alsjeblieft. Ik wil graag dat je met me meegaat.’

Nadat hij heeft opgehangen kijkt Julia op. ‘Alles oké?’

Hij knikt.

Ze haalt haar schouders op en leest verder.

Hij opent zijn e-mail en zoekt Bernettes laatste bericht van drie dagen geleden op, verscholen tussen dertig andere mails. Het

geeft een overzicht van vluchten en bestemmingen, van hotels en autoverhuur, van data en prijzen. Bernette wil hen opgeven voor een drieweekse ecoreis in een derdewereldland. Ze heeft er allerlei links naar verscheidene organisaties en doelen bij gezet. David zucht. De ecoreis zelf klinkt interessant, maar het vooruitzicht van drie weken met Bernette vervult hem met angst. In de negentien maanden van hun relatie hebben ze maar een week samen doorgebracht; tijdens de academische conferentie waarop ze elkaar ontmoet hebben. Sindsdien hebben ze elkaar regelmatig gemaild, telefoonseks gehad en af en toe een weekendje met elkaar doorgebracht. *Relation ship*, denkt hij, alsof ze op een reis zonder bestemming zijn, opgescheept met een duur appartement op zee, doelloos het water van de aarde bevarend. Hun romance is grotendeels gebaseerd op tekst en woorden, die de ander via telefoonlijnen of gsm-masten bereiken. 'Ik hou van je,' zeggen ze aan het eind van het gesprek. 'Ik mis je.' E-liefde is voor David heel gewoon. Een langeafstandsromance staat voor hem gelijk aan begeerte aangewakkerd door frustratie. Te veel kennis blust vaak het vuur. Een lange periode.

Hij schrijft een warme e-mail en vertelt haar over zijn oom Vito, dat hij zijn moeder moet vergezellen naar Italië en dat hij niet weet wanneer hij terugkomt. Een familieaangelegenheid. Misschien kunnen ze de ecoreis in de kerstvakantie doen? Of volgend voorjaar, voor het regenseizoen?

Voor hij op 'Versturen' klikt, leest hij de e-mail nog een keer door en hij probeert zich het bericht vanuit haar oogpunt voor te stellen. *Ik hou van je. Ik mis je.*

'Zin om later wat te gaan drinken?' vraagt Julia wanneer hij opstaat.

'Goed idee,' zegt hij. 'Maar ik moet misschien naar Italië.'

'Italië?' zegt ze met een brede grijns. 'Arme jij.'

'Ik meen het. Het is een onvoorzienne familieaangelegenheid.'

'O, David, het spijt me...'

'Zo erg is het ook weer niet,' zegt hij en hij vertelt haar over zijn oom.

‘Je moet zeker gaan,’ zegt Julia wanneer hij is uitgepraat. ‘Maak je maar geen zorgen. Ik neem je lessen wel over. Er zijn er nog maar een paar te gaan.’

‘Zou je dat echt willen doen? Je bent een engel,’ zegt hij. ‘Je hoeft niks na te kijken, dat doe ik wel als ik terug ben.’

Hij is nog geen uur in zijn vrijgezellenflat op de tweeëndertigste verdieping in het West End van Vancouver wanneer de telefoon gaat. ‘Dat meen je niet,’ zegt Bernette.

Hij lacht. ‘Helaas wel. Ik zou zoiets niet kunnen bedenken.’ Stilte. ‘Het spijt me.’ Hij verbeeldt zich haar voor het raam van een appartement dat hij nooit heeft gezien, een slanke vrouw van achtendertig jaar met kort bruin haar.

‘Ik had me er zo op verheugd je weer te zien,’ zegt Bernette zacht. Ze zucht en hij hoort de teleurstelling in haar adem. *Disappointment*, on-afpraak, denkt hij; wat toepasselijk.

‘Ik heb geen keus. Luister, ik beloof je dat ik zodra ik klaar ben in Italië naar je toe kom vliegen. Dan kunnen we een poosje samen zijn.’

‘Dat zeg je al de hele zomer,’ zegt ze ietwat scherp.

‘Maar je weet toch hoe druk ik het heb gehad?’ Hij haalt diep adem. ‘Hier hebben we het al over gehad. Probeer het alsjeblieft te begrijpen.’

‘Heb je een ander?’

‘Dat is belachelijk,’ zegt hij. ‘Hoe kun je dat nou vragen?’

‘Oké,’ zegt ze, ‘als het dan belachelijk is, waarom ga ik dan niet met je mee naar Italië? Dan kun jij je familieding doen en zijn we toch samen.’

Nu is het zijn beurt om te zuchten. ‘Het ligt nogal gecompliceerd,’ zegt hij. ‘Ik heb mijn familie jarenlang niet gezien en het gaat hier om een tragedie. Ik denk dat het niet zo’n goed idee is...’

‘Nee, natuurlijk denk je dat,’ zegt ze.

‘Het is een familieaangelegenheid,’ zegt hij. ‘Het is niet zo dat we samen kunnen rondreizen. Ik ben daar al die tijd in huis. Bovendien spreken we Italiaans. Je zou je dood vervelen.’

‘Je beschouwt me niet als onderdeel van je familie.’

Daar heeft hij geen antwoord op, want ze heeft gelijk. Waarom lopen die ongecompliceerde e-romances altijd uit op gecompliceerde situaties met beschuldigingen waartegen hij zich niet echt kan verdedigen?

‘Heb je een momentje?’ vraagt hij. ‘Ik word op de andere lijn gebeld.’ Hij drukt zonder op haar antwoord te wachten de wachtknop in en slaakt een diepe zucht.

Wanneer hij terugkeert naar haar, heeft ze opgehangen.

ISBN 978 90 472 0283 7

© 2010 Genni Gunn

© 2012 Nederlandse vertaling Artemis & co,

Amsterdam en Susan Ridder

Oorspronkelijke titel *Solitaria*

Oorspronkelijke uitgever Signature Editions

Omslagontwerp Janine Jansen

Omslagillustratie © Uliano Lucas/Alinari

Foto auteur © Tom Hawkins Photography

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen